

Bruxelles, den 23.5.2022
COM(2022) 605 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

**om Tjekkiets nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Tjekkiets
konvergensprogram for 2022**

{SWD(2022) 605 final} - {SWD(2022) 640 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Tjekkiets nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Tjekkiets konvergensprogram for 2022

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 9, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241² om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til gennemførelse af reformer og investeringer og bidrager således med en finanseffekt finansieret af Unionen. Den bidrager til den økonomiske genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige og væksthæmrende reformer og investeringer, navnlig til fremme af den grønne og den digitale omstilling, og vil samtidig styrke modstandsdygtigheden og den potentielle vækst i medlemsstaternes økonomier. Den hjælper også med at skabe mere holdbare offentlige finanser og styrke væksten og jobskabelsen på mellemlang og lang sigt. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den [XX] juni 2022.
- (2) Den 24. november 2021 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst, som markerede starten på det europæiske semester 2022 for samordning af de økonomiske politikker. Den tog behørigt hensyn til bekræftelsen på det sociale topmøde i Porto i maj 2021 af det fælles tilsagn om at fortsætte gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder, som blev proklameret af Europa-Parlamentet,

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

Rådet og Kommissionen den 17. november 2017. Det Europæiske Råd godkendte prioriteterne i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2022 den 25. marts 2022. Den 24. november 2021 vedtog Kommissionen rapporten om varslingsmekanismen, hvori Tjekkiet ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse³. Samme dato vedtog Kommissionen forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2022, der indeholder en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, og som blev vedtaget af Rådet den 14. marts 2022.

- (3) Ruslands invasion af Ukraine i kølvandet på den globale pandemi har ændret den geopolitiske og økonomiske situation betydeligt. Invasionens indvirkning på medlemsstaternes økonomier har bl.a. kunnet mærkes gennem højere energi- og fødevarerpriser og svagere vækstudsigter. De højere energipriser presser især de mest sårbare husholdninger, som er ramt eller risikerer at blive ramt af energifattigdom. EU oplever også en hidtil uset tilstrømning af personer, der flygter fra Ukraine. I den forbindelse blev direktivet om midlertidig beskyttelse den 4. marts 2022 taget i brug for første gang⁴ med henblik på at give fordrevne personer fra Ukraine ret til lovligt ophold i EU samt adgang til uddannelse, arbejdsmarkedet, sundhedsydelser, bolig og sociale sikringsordninger. Der er stillet ekstraordinær støtte til rådighed for Tjekkiet gennem initiativet om samhørighedsaktionen for flygtninge i Europa (CARE) og mulighed for yderligere forfinansiering gennem programmet om genopretningsbistand til samhørighed og til områder i Europa (REACT-EU) med henblik på hurtigt at imødekomme behovet for at modtage og integrere personer, der flygter fra Ukraine.
- (4) Under hensyntagen til en økonomisk og geopolitisk situation i hastig udvikling genoptages den brede samordning af den økonomiske politik og beskæftigelsespolitikken inden for det europæiske semester i 2022, idet forløbet også tilpasses gennemførelseskravene i forbindelse med genopretnings- og resiliensfaciliteten som skitseret i den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2022. Gennemførelsen af de vedtagne genopretnings- og resiliensplaner spiller en vigtig rolle for opfyldelsen af målene for samordning af den økonomiske politik under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev udstedt i forbindelse med semesterforløbet i 2019 og 2020. De landespecifikke henstillinger fra 2019 og 2020 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241, hvilket gælder for alle landespecifikke henstillinger, der blev udstedt før datoen for den modificerede plan.
- (5) Den generelle undtagelsesklausul har været aktiveret siden marts 2020⁵. I sin meddelelse af 3. marts 2021⁶ indtog Kommissionen den holdning, at beslutningen om, hvorvidt den generelle undtagelsesklausul skal deaktiveres eller fortsat skal anvendes,

³ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer (EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25).

⁴ Rådets gennemførelsesafgørelse (EU) 2022/382 af 4. marts 2022 om konstatering af massetilstrømning af fordrevne personer fra Ukraine som omhandlet i artikel 5 i direktiv 2001/55/EF og deraf følgende indførelse af midlertidig beskyttelse (EUT L 71 af 4.3.2022, s. 1).

⁵ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet om aktivering af stabilitets- og vækstpaktens generelle undtagelsesklausul, Bruxelles (COM(2020) 123 final af 20.3.2020).

⁶ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet – Et år siden covid-19 brød ud: finanspolitisk reaktion, Bruxelles (COM(2021) 105 final af 3.3.2021).

bør træffes som led i en overordnet vurdering af økonomiens tilstand med niveauet for den økonomiske aktivitet i Unionen eller i euroområdet sammenlignet med niveauet før krisen (ultimo 2019) som det bærende kvantitative kriterie. Den øgede usikkerhed og de alvorlige nedadrettede risici for de økonomiske udsigter som følge af krig i Europa samt de hidtil usete stigninger i energipriserne og de vedvarende forstyrrelser af forsyningskæderne berettiger, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul fortsat er aktiveret i hele 2023.

- (6) Ifølge den fremgangsmåde, der følges i Rådets udtalelse af 18. juni 2021 om konvergensprogrammet 2021, bestemmes den finanspolitiske kurs i øjeblikket bedst ud fra ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt⁷. I forbindelse med undersøgelsen af, om den nationale finanspolitik er forsvarlig, og om sammensætningen heraf bidrager til en bæredygtig genopretning i overensstemmelse med den grønne og den digitale omstilling, lægges der foruden den overordnede finanspolitiske kurs også vægt på udviklingen i de nationalt finansierede⁸ primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19) samt i investeringerne.
- (7) Den 2. marts 2022 vedtog Kommissionen en meddelelse, som udstikker overordnede finanspolitiske retningslinjer for 2023 med henblik på at hjælpe medlemsstaterne med at forberede deres stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning⁹. På grundlag af de makroøkonomiske udsigter i vinterprognosen 2022 bemærkede Kommissionen, at det forekommer hensigtsmæssigt at gå fra en samlet set understøttende finanspolitisk kurs i 2020-2022 til en overvejende neutral samlet finanspolitisk kurs i 2023, samtidig med at der udvises parathed til at reagere på udviklingen i den økonomiske situation. Kommissionen meddelte, at de finanspolitiske henstillinger for 2023 fortsat bør differentieres mellem medlemsstaterne under hensyntagen til eventuelle afsmittende virkninger mellem landene. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at følge disse retningslinjer i deres stabilitets- og konvergensprogrammer. Kommissionen forpligtede sig til at følge den økonomiske udvikling nøje og tilpasse sine politiske retningslinjer efter behov og senest i forbindelse med forårspakken under det europæiske semester i slutningen af maj 2022.
- (8) For så vidt angår de finanspolitiske retningslinjer, som blev udstukket den 2. marts 2022, tager de finanspolitiske henstillinger for 2023 hensyn til den forværrede økonomiske situation, den øgede usikkerhed og yderligere nedadrettede risici og den højere inflation sammenlignet med vinterprognosen. Den finanspolitiske reaktion skal derfor tage sigte på at forøge de offentlige investeringer i grøn og digital omstilling og

⁷ Skønnene vedrørende den finanspolitiske kurs og dens komponenter i denne henstilling stammer fra skøn foretaget af Kommissionen på basis af de antagelser, der ligger til grund for Kommissionens forårsprognose 2022. Kommissionens forventninger til den potentielle vækst på mellemlang sigt tager ikke højde for de positive virkninger af reformer, der indgår i genopretnings- og resiliensplanen, og som kan øge den potentielle vækst.

⁸ Dvs. ikke finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten eller andre EU-midler.

⁹ Meddelelse fra Kommissionen til Rådet – Finanspolitiske retningslinjer for 2023, Bruxelles (COM(2022) 85 final af 2.3.2022).

energisikkerhed og på at opretholde købekraften i de mest sårbare husholdninger med henblik på at afbøde virkningerne af energiprisstigningerne og begrænse inflationspresset fra anden runde-effekter ved hjælp af målrettede og midlertidige foranstaltninger; finanspolitikken skal forblive fleksibel, så den kan tilpasses de hurtigt skiftende omstændigheder, og den skal i de enkelte lande afpasses efter deres finanspolitiske og økonomiske situation, herunder med hensyn til eksponering for krisen og tilstrømningen af fordrevne personer fra Ukraine.

- (9) Den 1. juni 2021 indgav Tjekkiet sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 8. september 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Tjekkiets genopretnings- og resiliensplan¹⁰. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Tjekkiet på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.
- (10) Den 28. april 2022 fremlagde Tjekkiet sit nationale reformprogram 2022 og den 11. maj 2022 sit konvergensprogram 2022, dvs. efter fristen i artikel 4 i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2022 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Tjekkiets halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 23. maj 2022 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Tjekkiet 2022¹¹. Heri foretages der en vurdering af Tjekkiets fremskridt med hensyn til at gennemføre de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet i 2019, 2020 og 2021, og der gøres status over Tjekkiets gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen med udgangspunkt i resultattavlen for genopretnings- og resiliensfaciliteten. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer, herunder som følge af Ruslands invasion af Ukraine. Rapporten indeholder også en vurdering af Tjekkiets fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelse af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.
- (12) Den 23. maj 2022 offentliggjorde Kommissionen en rapport i medfør af artikel 126, stk. 3, i TEUF. I rapporten redegøres der for budgetsituationen i Tjekkiet, eftersom landets offentlige underskud i 2021 oversteg traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. I rapporten blev det konkluderet, at underskudskriteriet ikke var opfyldt. I overensstemmelse med meddelelsen af 2. marts 2022 foreslog Kommissionen ikke at

¹⁰ Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. september 2021 om godkendelse af vurderingen af Tjekkiets genopretnings- og resiliensplan (ST 11047/21). ST 11047/21 ADD 1, ST 11047/21 COR 1).

¹¹ SWD(2022) 605.

indlede en ny procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud i foråret 2022, men vil i efteråret 2022 revurdere, om det muligvis skal foreslås at indlede en procedure i forbindelse med uforholdsmæssigt underskud.

- (13) Den 20. juli 2020 henstillede Rådet, at Tjekkiet i 2020 og 2021 skulle træffe alle nødvendige foranstaltninger i overensstemmelse med den generelle undtagelsesklausul til effektivt at imødegå pandemien, understøtte økonomien og støtte den efterfølgende genopretning. Det henstillede også, at Tjekkiet skulle føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre en holdbar gæld, og samtidig øge investeringerne, så snart den økonomiske situation tillader det. Ifølge data valideret af Eurostat steg Tjekkiets offentlige underskud fra 5,8 % af BNP i 2020 til 5,9 % i 2021. Tjekkiets finanspolitiske reaktion understøttede den økonomiske genopretning i 2021, mens de midlertidige nødhjælpsforanstaltninger faldt fra at udgøre 3,1 % af BNP i 2020 til 2,3 % i 2021. De foranstaltninger, som Tjekkiet har truffet i 2021, er i overensstemmelse med Rådets henstilling af 20. juli 2020. De diskretionære budgetforanstaltninger, som regeringen traf i 2020 og 2021, var hovedsagelig enten af midlertidig karakter eller opvejet af udlignende foranstaltninger. Samtidig var nogle af de diskretionære foranstaltninger, som regeringen traf i perioden 2020-2021, ikke af midlertidig karakter eller opvejet af udlignende foranstaltninger, der hovedsagelig bestod i en nedsættelse af den personlige indkomstskat med en virkning på ca. 1,9 % af BNP. Ifølge data valideret af Eurostat udgjorde den offentlige gæld 41,9 % af BNP i 2021.
- (14) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for budgetfremskrivningerne, i konvergensprogrammet 2022 forekommer forsigtigt i 2022 og gunstigt i 2023. Regeringen forventer en realvækst i BNP på 1,2 % i 2022 og 3,6 % i 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 ventes derimod en højere realvækst i BNP på 1,9 % i 2022 og en lavere realvækst i BNP på 2,7 % i 2023, hvilket hovedsagelig tilskrives forskellige antagelser om anvendelsen af opsparinger og om indeksregulering af lønninger. Ifølge konvergensprogrammet 2022 forventer regeringen, at det samlede underskud vil falde til 4,5 % af BNP i 2022 og til 3,2 % i 2023. Faldet afspejler hovedsagelig afviklingen af de fleste nødforanstaltninger og en høj vækst i det nominelle BNP. Ifølge konvergensprogrammet vil den offentlige gældskvote stige til 42,7 % i 2022 og yderligere til 43,4 % i 2023. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 et offentligt underskud i 2022 og 2023 på henholdsvis 4,3 % og 3,9 % af BNP. Dette er på linje med 2022 og højere end det underskud for 2023, der blev fremskrevet i konvergensprogrammet for 2022, hovedsagelig på grund af et lidt mindre optimistisk makroøkonomisk scenario i Kommissionens forårsprognose 2022 og på grund af forskellige antagelser om inflationsraten og dens afsmitningseffekt på de offentlige udgifter. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 forventes en lignende offentlig gældskvote, på 42,8 % i 2022 og 44,0 % i 2023.

Ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 anslås den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) at være på 2,0 %. Dette skøn tager dog ikke højde for virkningerne af de reformer, der indgår i genopretnings- og resiliensplanen, og som kan øge Tjekkiets potentielle vækst.

- (15) I 2022 udfasede regeringen størstedelen af de foranstaltninger, der blev truffet som reaktion på covid-19-krisen, således at de midlertidige nødhjælpsforanstaltninger forventes at aftage fra 2,3 % af BNP i 2021 til 0,1 % i 2022. Det offentlige underskud påvirkes af de foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale

virksomheder af stigningen i energipriserne, som ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 anslås til 0,1 % af BNP i 2022 og forventes udfaset i 2023¹². Disse foranstaltninger består primært af nedsættelser af indirekte skatter på energiforbrug. Disse foranstaltninger er meldt ud som værende af midlertidig karakter. Hvis energipriserne imidlertid forbliver høje i 2023, kan nogle af disse foranstaltninger videreføres. Nogle af disse foranstaltninger, navnlig de generelle nedsættelser af punktafgifterne, er ikke målrettede. Det offentlige underskud påvirkes også af omkostningerne til midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 forventes at udgøre 0,4 % af BNP i 2022 og 0,6 % i 2023¹³.

- (16) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Tjekkiet¹⁴ i 2022 fastholder en understøttende finanspolitisk kurs, som omfatter finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholder nationalt finansierede investeringer. Det henstillede også, at Tjekkiet, når den økonomiske situation tillader det, skulle føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt og sikre finanspolitisk holdbarhed på mellemlang sigt, og samtidig skulle øge investeringerne med henblik på at løfte vækstpotentialet.
- (17) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 og de oplysninger, der er indeholdt i Tjekkietets konvergensprogram 2022, forventes den finanspolitiske kurs i 2022 at være stort set neutral med +0,1 % af BNP, hvorimod Rådet henstillede en understøttende kurs¹⁵. Tjekkiet agter løbende at støtte genopretningen ved at udnytte genopretnings- og resiliensfaciliteten til at finansiere yderligere investeringer som henstillet af Rådet. Det positive bidrag til den økonomiske aktivitet fra udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler forventes at stige med 1,0 procentpoint af BNP i forhold til 2021. Nationalt finansierede investeringer skønnes at indebære et kontraktivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,6 procentpoint i 2022¹⁶. Tjekkiet planlægger derfor ikke at opretholde nationalt finansierede investeringer. Samtidig ventes væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) i 2022 at indebære et kontraktivt bidrag på 0,7 procentpoint til den samlede finanspolitiske kurs. Dette omfatter den yderligere virkning af foranstaltningerne til afhjælpning af de økonomiske og sociale følger af stigningen i energipriserne (0,03 % af BNP) samt omkostningerne ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,4 % af BNP).

¹² Tallene angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved de foranstaltninger, der er truffet siden efteråret 2021, inkl. løbende indtægter og udgifter samt – hvis det er relevant – investeringsforanstaltninger.

¹³ Det samlede antal fordrevne personer fra Ukraine til EU forventes gradvist at nå op på 6 millioner ved udgangen af 2022, og deres geografiske fordeling anslås på grundlag af størrelsen af den eksisterende diasporabefolkning, den relative befolkningsstørrelse i den modtagende medlemsstat og den faktiske fordeling af fordrevne personer fra Ukraine i hele EU pr. marts 2022. Hvad angår budgetomkostninger pr. person baseres skønnene på Kommissionens Fælles Forskningscenters Euromod-mikrosimuleringsmodel, idet der tages hensyn til både kontantoverførsler og naturalydelser såsom uddannelse og sundhedspleje, som de berørte kan komme i betragtning til.

¹⁴ Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Tjekkietets konvergensprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 10).

¹⁵ Hvis indikatoren er negativ (positiv), betyder det, at væksten i de primære udgifter ligger over (under) den økonomiske vækst på mellemlang sigt, hvilket er tegn på en ekspansiv (kontraktiv) finanspolitik.

¹⁶ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,3 procentpoint af BNP.

- (18) I 2023 forventes den finanspolitiske kurs ifølge Kommissionens forårsprognose 2022 at ligge på 0,1 % af BNP under antagelse af en uændret politik¹⁷. Tjekkiet forventes fortsat at anvende tilskuddene fra genopretnings- og resiliensfaciliteten i 2023 til at finansiere yderligere investeringer til støtte for genopretningen. Det positive bidrag til den økonomiske aktivitet fra udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler forventes at stige med 0,1 procentpoint af BNP i forhold til 2022. Nationalt finansierede investeringer skønnes at indebære et ekspansivt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,2 procentpoint i 2023¹⁸. Samtidig ventes væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) i 2023 at indebære et kontraktivt bidrag på 0,4 procentpoint til den samlede finanspolitiske kurs. Dette omfatter virkningerne af udfasningen af foranstaltningerne til at håndtere stigningen i energipriserne (0,1 % af BNP) og yderligere omkostninger ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,2 % af BNP).
- (19) Ifølge konvergensprogrammet for 2022 forventes det offentlige underskud gradvist at aftage til 3,2 % af BNP i 2023, til 2,9 % i 2024 og til 2,7 % senest i 2025. Det offentlige underskud ventes derfor at falde til under 3 % af BNP senest i 2024. I disse fremskrivninger antages det, at væksten i de offentlige udgifter — herunder aflønning af ansatte, mellemliggende forbrug og sociale overførsler i naturalydelse — begrænses i et tempo, der er lavere end væksten i indtægterne og i det nominelle BNP. Der forventes også et fald i de offentlige investeringer i procent af BNP, efter at de er toppet i 2023. Ifølge programmet vil den offentlige gældskvote stige senest i 2025, nærmere bestemt med en stigning til 44,4 % i 2024 og yderligere til 45,4 % i 2025. På grundlag af Kommissionens analyse forekommer der at være en mellemlang risiko for, at gælden er uholdbar på mellemlang sigt.
- (20) Tjekkiet står på mellemlang og lang sigt over for risici med hensyn til den finanspolitiske holdbarhed. Dette skyldes en ugunstig indledende saldo og omkostningerne ved en aldrende befolkning. Den indledende saldo påvirkes negativt af de permanente skattnedsættelser, der er gennemført i de seneste to år (hvoraf den største stammer fra nedsættelsen af det personlige indkomstskattegrundlag). Disse er ikke blevet opvejet af tilsvarende udgiftsnedskæringer og har ført til en stigning i det strukturelle underskud. På mellemlang til lang sigt vil omkostningerne ved en aldrende befolkning skabe et yderligere pres. En forventet fordobling af ældrekvoten (ifølge Kommissionens rapport om befolkningens aldring fra 2021) og fastsættelsen af en pensionsaldersgrænse understøtter den forventede stigning i pensionsudgifterne fra 8,8 % af BNP i 2030 til 11,4 % i 2050. Desuden forventes de offentlige udgifter til sundhedspleje og langtidspleje at stige med henholdsvis 0,9 procentpoint og 1,7 procentpoint af BNP frem til 2070 som følge af den aldrende befolkning. Selv om fragmenteringen af forvaltningen og finansieringen af langtidspleje allerede er omfattet af genopretnings- og resiliensplanen, vil yderligere afhjælpning af aldersrelaterede problemer være afgørende for at kunne genoprette de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt. De politiske løsningsmodeller omfatter en forhøjelse af pensionsalderen i overensstemmelse med stigningen i den forventede levetid, tilpasning af satserne for indeksregulering af pensioner, så de afspejler pensionssystemets finanspolitiske holdbarhed, incitamentet til at øge

¹⁷ Hvis indikatoren er negativ (positiv), betyder det, at væksten i de primære udgifter ligger over (under) den økonomiske vækst på mellemlang sigt, hvilket er tegn på en ekspansiv (kontraktiv) finanspolitik.

¹⁸ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et neutralt bidrag.

erhvervsfrekvensen blandt personer over 60 år eller andre foranstaltninger til at styrke udbuddet af arbejdskraft.

- (21) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i og bilag V, kriterie 2.2, til forordning (EU) 2021/241 indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse hjælper med at håndtere alle eller en betydelig del af de økonomiske og sociale udfordringer, der er skitseret i de landespecifikke henstillinger, som Rådet rettede til Tjekkiet i forbindelse med det europæiske semester i 2019 og 2020, såvel som i alle landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt før datoen for vedtagelse af planen. På energiområdet planlægger Tjekkiet navnlig at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten til at udvide anvendelsen af vedvarende energikilder, navnlig solceller, forbedre energieffektiviteten i boliger og offentlige bygninger og støtte udskiftningen af kulfyrede kedler i husholdninger. Bæredygtig transport fremmes ved at investere i jernbaneinfrastruktur, ren bytransport og ved at tilskynde til brug af lavemissionskøretøjer. Anbefalingerne på FoU-området er rettet mod investeringer, der har til formål at styrke offentligt-privat samarbejde, samt støtte til innovationsrammer og finansiel/ikkefinansiel støtte til innovative virksomheder. Erhvervs klimaet forbedres gennem flere e-forvaltningsforanstaltninger, reformer til bekæmpelse af korruption og en omfattende reform af proceduren for udstedelse af byggetilladelser. De vigtigste foranstaltninger til at imødekomme arbejdsmarkedshenstillingerne omfatter opkvalificerings- og omskolingsprogrammer, der skal ruste arbejdsstyrken til den grønne og den digitale omstilling, og nye børnepasningsfaciliteter for børn under tre år for at øge antallet af kvinder, der arbejder eller søger arbejde. På uddannelsesområdet har planen til formål at styrke elever og læreres digitale færdigheder, give skolerne digitalt udstyr og samtidig sikre inklusiv uddannelse gennem støtte til dårligt stillede skoler samt vejledning. Henstillingerne på sundhedsområdet imødekommes gennem øget kræftforebyggelse og genoptræning, udvikling af en e-sundhedsportal for at fremme integreret pleje og støtte til uddannelse inden for sundhedspleje. Yderligere supplerende tiltag omfatter foranstaltninger til forbedring af langtidsplejen.
- (22) Gennemførelsen af Tjekkiets genopretnings- og resiliensplan forventes at bidrage til yderligere at fremme den grønne og den digitale omstilling. Foranstaltningerne til støtte for klimamål i Tjekkiet omfatter et beløb, der svarer til 42 % af planens samlede tildeling, mens foranstaltningerne til støtte for digitale mål omfatter et beløb, der svarer til 22 % af planens samlede tildeling. En fuld gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen i overensstemmelse med de relevante milepæle og mål vil hjælpe Tjekkiet med at komme sig hurtigt oven på covid-19-krisen og vil samtidig styrke landets modstandsdygtighed. Det er fortsat vigtigt systematisk at inddrage arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.
- (23) Tjekkiet fremlagde partnerskabsaftalen den 16. december 2021 efterfulgt af syv programmer, der blev fremlagt i december 2021 og januar 2022¹⁹. Programmet for en

¹⁹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 om fælles bestemmelser for Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond Plus, Samhørighedsfonden, Fonden for Retfærdig Omstilling og Den Europæiske Hav-, Fiskeri- og Akvakulturfond og om finansielle regler for nævnte fonde og for Asyl-, Migrations- og

retfærdig omstilling blev fremlagt den 16. marts 2022. Tjekkiet vil i overensstemmelse med Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1060 af 24. juni 2021 tage hensyn til de relevante landespecifikke henstillinger i forbindelse med programmeringen af midlerne under samhørighedsfondene for perioden 2021-2027. Dette er en forudsætning for at øge effektiviteten og få størst mulig merværdi af den finansielle støtte, der modtages via samhørighedsfondene, og samtidig fremme koordineringen, komplementariteten og sammenhængen mellem disse fonde og Unionens øvrige instrumenter og fonde. En vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten og af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken kræver også, at flaskehalsene for investeringer til støtte for den grønne og den digitale omstilling og en afbalanceret territorial udvikling fjernes.

- (24) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen skal håndtere, står Tjekkiet også over for andre udfordringer på boligområdet. For så vidt angår boliger til overkommelige priser har Tjekkiet ligget blandt de dårligst placerede i EU de seneste fem år. Desuden kan den meget begrænsede sociale boligmasse ikke dække efterspørgslen blandt alle lavindkomsthusholdninger og sårbare husholdninger (den tegnede sig for 0,4 % af den samlede boligmasse i 2019 mod 7-8 % i gennemsnit i EU), og de eksisterende boligtilskud udnyttes ikke fuldt ud. I de senere år har midlerne under samhørighedspolitikken støttet investeringer i nyt socialt boligbyggeri, og den nye programmeringsperiode vil fortsat fremme social inklusion, herunder gennem socialt boligbyggeri. Tjekkiet mangler lovgivning om socialt boligbyggeri og en omfattende ramme herfor. Dette hæmmer koordineringen af de fragmenterede boligpolitikker og en fastlæggelse af ansvarsområderne mellem de nationale og regionale organer. Pandemien og tilstrømningen af mennesker på flugt fra Ukraine har yderligere forværret disse allerede eksisterende udfordringer.
- (25) I overensstemmelse med den opfordring, som EU's stats- og regeringschefer fremsatte i Versailleserklæringen, er formålet med REPowerEU-planen at udfase Den Europæiske Unions afhængighed af import af fossile brændstoffer fra Rusland så hurtigt som muligt. Med henblik herpå er man i dialog med medlemsstaterne i færd med at udpege de bedst egnede projekter, investeringer og reformer på nationalt, regionalt og EU-plan. Disse foranstaltninger skal reducere den samlede afhængighed af fossile brændstoffer og flytte importen af fossile brændstoffer væk fra Rusland.
- (26) Omfanget af og tempoet i Tjekkiet omstilling til grøn energi er utilstrækkelig. For at mindske afhængigheden af fossile brændstoffer, herunder naturgas, er det afgørende at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder med særligt fokus på sol- og vindenergi og varmepumper. Udstedelse af tilladelser til nye anlæg kan gøres enklere og hurtigere, og de ledsagende lovgivningsmæssige rammer kan forbedres. Tjekkiet energiintensitet er dobbelt så høj som EU-gennemsnittet, hvilket betyder, at landet også ville drage fordel af at fremrykke energibesparelser ved at fokusere på gennemgribende renoveringer. Et andet centralt element er at fremskynde investeringer i dekarboniseringen af varmesektoren og industrien. Ambitionsniveauet med hensyn til at reducere drivhusgasemissionerne, øge anvendelsen af vedvarende energikilder og forbedre energieffektiviteten skal hæves yderligere, hvis Tjekkiet skal opfylde "Fit for 55"-målene.

Integrationsfonden, Fonden for Intern Sikkerhed og instrumentet for finansiel støtte til grænseforvaltning og visumpolitik (EUT L 231 af 30.6.2021, s. 159).

- (27) Ifølge data fra 2020 kommer al importeret naturgas fra Rusland (100 % sammenlignet med EU-gennemsnittet på 44 %), og afhængigheden af Rusland for så vidt angår råolie (49 % sammenlignet med 26 %) og kul (70 % sammenlignet med 54 %) er også væsentligt højere end EU-gennemsnittet²⁰. Andelen af naturgas (17,7 % i forhold til 24,4 %) og olie (20,9 % i forhold til 32,7 %) i energimikset er lavere end EU-gennemsnittet, hvorimod andelen af kul er højere (29,6 % i forhold til 10,8 %). Kerneenergi udgør 18,2 % af energimikset sammenlignet med 13,1 % i EU, og vedvarende energi og biobrændstoffer udgør 13,4 %. Tjekkiet nuværende 2030-mål for vedvarende energi er på 22 %, og mens genopretnings- og resiliensplanen omfatter investeringer i opførelse af solcellepaneler med en samlet effekt på mindst 270 MW, udgør dette kun en lille del af den samlede installerede kapacitet til vedvarende energi. Tjekkiet vil skulle fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder, navnlig ved at forbedre de lovgivningsmæssige rammer og tilladelsesordningerne. Som eksempler på foranstaltninger, der kan opfylde dette mål, kan nævnes forenkede godkendelsesprocedurer for vedvarende energi i en one-stop-shop, forhøjede tærskler for undtagelser fra byggetilladelser og fra obligatorisk registrering af ejere af anlæg til vedvarende energi som iværksættere samt lettere adgang til tilgængelig netkapacitet. Yderligere støtteforanstaltninger kunne omfatte en revision af lovgivningen om energi og vedvarende energi samt af de tilsvarende støtteordninger (f.eks. incitamentter til energifællesskaber, takststøtte til mindre anlæg med vedvarende energi, auktioner i forbindelse med nye anlæg, nye støtteordninger for sektormål, vedvarende energi inden for opvarmning og køling, målrettet støtte til varmepumper, geotermisk energi, vedvarende brint og bæredygtig biomethan). Det ville også gavne Tjekkiet at digitalisere og modernisere elnettet, så der tages højde for et øget niveau af fluktuerende vedvarende energikilder i nettet, kombineret med investeringer i energilagringsfaciliteter. For at kunne flytte naturgasimporten væk fra Rusland er det afgørende at udnytte det eksisterende sammenkoblede gasnet og den tilgængelige lagerkapacitet. Det anbefales så vidt muligt at fremtidssikre nye gasrelaterede infrastruktur- og netinvesteringer, således at de gøres mere bæredygtige på lang sigt ved at tilbyde fremtidige anvendelsesmuligheder for bæredygtige brændstoffer.
- (28) Selv om genopretnings- og resiliensplanen og samhørighedsfondsprogrammerne for 2021-2027 indeholder betydelige investeringer i bygningsrenovering, vil der være behov for en yderligere indsats for at sænke Tjekkiet overgennemsnitlige varmekonsum i bygningssektoren. Der er mulighed for at fremskynde energirenoveringen af bygninger og gøre den mere gennemgribende, konsekvent anvende princippet om "energieffektivitet først", investere i vedvarende varmekilder, udarbejde en national strategi for dekarbonisering af opvarmning af bygningsmassen, oprette et agentur for bæredygtig energi på nationalt plan og vedtage en auktionsstøtteordning for energieffektivitetsforanstaltninger i industrien og i små virksomheder. Bygninger og varmenet, der er forbundet med kulbaseret fjernvarme, skal hurtigst muligt renoveres, så de lever op til de højeste energieffektivitetsstandarder, for at sikre en omkostningseffektiv udfasning af kul.

²⁰ Eurostat (2020), import fra Rusland i forhold til den samlede import af naturgas, råolie og stenkul. For gennemsnittet for EU-27 er den samlede import baseret på import fra lande uden for EU-27. For Tjekkiet omfatter den samlede import handel inden for EU. Råolie omfatter ikke raffinerede olieprodukter. Tjekkiet er indirekte afhængig af import fra Rusland gennem handel med andre EU-medlemsstater. Hvis der tages højde for den sekundære afhængighed af russisk kul gennem import fra andre EU-medlemsstater, anslås Tjekkiet afhængighed af import af stenkul fra Rusland at være på 70 %.

- (29) Den hurtigere omstilling til klimaneutralitet og væk fra brugen af fossile brændstoffer vil medføre betydelige omstrukturingsomkostninger i adskillige sektorer, men Tjekkiet vil som led i samhørighedspolitikken kunne trække på mekanismen for retfærdig omstilling til at mindske omstillingens socioøkonomiske virkning i de hårdest ramte områder. Tjekkiet vil også kunne trække på Den Europæiske Socialfond Plus til at forbedre beskæftigelsesmulighederne og styrke den sociale samhørighed.
- (30) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået konvergensprogrammet 2022, og dets holdning²¹ afspejles i henstilling 1 nedenfor,

HENSTILLER, at Tjekkiet i 2022 og 2023 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. i 2023 sikre, at væksten i nationalt finansierede løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til husholdninger og virksomheder, som er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine; være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation; øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, bl.a. ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten, REPowerEU og andre EU-fonde; for perioden efter 2023, føre en finanspolitik, der tager sigte på at opnå en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt; træffe foranstaltninger til at sikre de offentlige finansers holdbarhed på lang sigt, herunder pensionssystemets holdbarhed
2. fortsætte gennemførelsen af sin genopretnings- og resiliensplan i overensstemmelse med de milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. september 2021; hurtigt afslutte forhandlingerne med Kommissionen angående programmeringsdokumenterne vedrørende samhørighedspolitikken for 2021-2027 med henblik på at påbegynde gennemførelsen
3. styrke udbuddet af socialt boligbyggeri og boliger til overkommelige priser, bl.a. ved at vedtage en specifik lovramme for socialt boligbyggeri og forbedre koordineringen mellem de forskellige offentlige organer
4. reducere den samlede afhængighed af fossile brændstoffer og diversificere importen af fossile brændstoffer; fremskynde udbredelsen af vedvarende energi, strømline tilladelsesprocedurerne og sikre lettere netadgang; øge energieffektiviteten i fjernvarmesystemer og bygningsmassen ved at tilskynde til gennemgribende renoveringer og vedvarende varmekilder.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand

²¹ I henhold til artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.